

**ChÝnh s, ch t«n gi, o cña Nhự n-íc gáp phÇn quan träng
b¶o ®¶m quyÒn tù do t«n gi, o vµ ®ång thuËn x· héi**

SÆng Tụi Týnh

Vô tr-êng Vô Híp t, c Quèc tÕ

Ban T«n gi, o ChÝnh phñ ViÖt Nam

KÝnh th-a Soun chñ taa,
Th-a c, c vP ®¹i biÓu,
Th-a quý bµ, quý «ng.

Tr-íc hÕt, Thay mÆt Soun ViÖt Nam vµ nhÇn danh c, nhÇn, t«i xin chÇn thụn c, m -n Trung tÇm Nghiªn cøu LuËt ph, p vµ T«n gi, o Quèc tÕ thuéc Tr-êng §¹i hác Brigham Young vµ c, nhÇn Ngui W. Cole Durham ®· cũ th- mõi Soun ViÖt Nam tham dù héi th¶o ®Çy ý nghĨa nuy vµ xin kýnh chóc sọc kháu Soun chñ taa vµ Quý ®¹i biÓu. Chóc héi th¶o thụn c«ng tèt ®Ñp.

Sau ®Çy, t«i xin ®-íc tham gia vµo chñ ®Ò vói néi dung: **ChÝnh s, ch t«n gi, o cña Nhự n-íc gáp phÇn quan träng b¶o ®¶m quyÒn tù do t«n gi, o vµ ®ång thuËn x· héi**

Chóng t«i thÊy r»ng chñ ®Ò cũa Héi th¶o n'ím nay "**KÕt nèi c, c céng ®ång ng«n ng÷ kh, c nhau: Lụm thÕ nuy ®Ó bé m, y t- ph, p, giúi hác viÖn, chÝnh phñ vµ c, c tæ chóc quèc tÕ thóc ®Eý tù do t«n gi, o**" lụ chñ ®Ò rÊt hÊp dÛn vµ lụ sù quan tÇm cũa nhiÒu quèc gia còng nh- nhiÒu ng-êi.

ViÖt Nam lụ mét quèc gia n»m trong khu vùc S«ng Nam ,, cũa truyÒn thèng v'ín ho, lÇu ®êi vµ lụ mét quèc gia ®a dÇn tíc, ®a t«n gi, o. ViÖt Nam cũ 54 dÇn tíc anh em cũng sinh sèng trªn mét l·nh thæ tÕ lÇu ®êi vói nÒn v'ín hãa, t«n gi, o, tÝn ng-ìng truyÒn thèng phong phó. HÕ thèng cÊu tróc tÝn ng-ìng, t«n gi, o cũa ng-êi ViÖt Nam ®-íc t'io ra tÕ c, c luảng tÝn ng-ìng, t«n gi, o kh, c nhau. Sã lụ: tÝn ng-ìng b¶n ®ã vµ tÇc thê ®a thÇn; t«n gi, o ngo¹i sinh (lụ nh÷ng t«n gi, o ®-íc sinh ra tÕ n-íc ngoi nh-: PhËt gi, o, C«ng gi, o, Tin Lũnh, Hải gi, o, Baha'i..., rãi sau ®ã ®-íc truyÒn b, vµo ViÖt Nam); t«n gi, o néi sinh (lụ t«n gi, o ®-íc h×nh thụn ngay ẽ ViÖt Nam nh-: ®¹o Cao ®ui, PhËt gi, o Họp H¶o, TĐnh Sẻ C- sÛ PhËt héi, Tø ụn HiÕu NghĨa, Bõu S-n Kú H--ng...).

C, c t«n gi, o cũa truyÒn thèng hãa híp, ®oạn kÕt vµ bao dung lÛn nhau; chóc s³c, tÝn ®ả theo c, c t«n gi, o

khác nhau cũng chung sống hợp bình, oan xen trong
céng rằng các dân tộc Việt Nam ở mãi vùng miền của
Đất nước. Vì thế, ở Việt Nam không xảy ra xung đột
tên gọi. Nói chung, các tên gọi ở Việt Nam đều gần
bã với dân tộc, rằng thôi lụ mét nhón tên x. héi vụ
vấn họ, tích cực gặp phồn lụm cho nòn vấn họ, Việt
Nam phong phú, đa dạng vụ đặc sắc. Như nước Việt Nam
nhìn thấy rằng ở các tên gọi cũ nhiều điều phi híp
vii cùng cuộc xoy dùng x. héi mii n^an khi ban hành
chính sách lưu chú ý đến việc phát huy những giá trị
tốt đẹp về văn hóa, ở các của tên gọi để với x.
héi vụ cũng các tên gọi thúc hiện phát huy sống
"tốt đẹp, đẹp đẹp".

Như nước Việt Nam ở ra chính sách tyn ng-ìng,
tên gọi phi híp với tổng giai ởn phát triển của
Đất nước, ởng ởn vụ minh bạch; quan hệ giữa Như
nước các tác chức tên gọi rất rõ ràng, Như nước
Việt Nam không ởn không can thiệp vào cùng việc nói
bè của biết kú tác chức tên gọi nọ. Như ởm ởm ở
quyền tự do tyn ng-ìng, tên gọi của ng-êi dân, ngay
ở hiện ph, p ởu ti^an của nước Việt Nam Dân chủ Céng
hộ (năm 1946) ởn hiện ph, p hiện nay ởu lưu không
ởn quyền "tự do tyn ng-ìng, tên gọi" lụ mét trong
các quyền c- ởn của ng-êi dân. Hiện ph, p của nước
Céng hộ X. héi Chủ nghĩa Việt Nam năm 1992 quy ởn:
"Cùng dân cả quyền tự do tyn ng-ìng, tên gọi theo
hoặc không theo mét tên gọi nọ. Các tên gọi ởu
bình ởng tr-íc ph, p luật. Những n-ìi thể từ của các
tyn ng-ìng, tên gọi ở-íc ph, p luật ởo hé. Không ai
ở-íc xóm phⁱm tự do tyn ng-ìng, tên gọi hoặc lii
dông tyn ng-ìng, tên gọi ởó lụm tr, i ph, p luật vụ
chính sách của Như nước" (Siêu 70, Ch-ìng V. Quyền vụ
nghĩa vô ở ởn của cùng dân). Như nước Việt Nam ởn
cũ những vấn ởn ph, p luật cô thó như ởo ởi ởn
ởm ởo cho tyn ở, chức sắc các tên gọi thúc hiện
quyền tự do tyn ng-ìng theo ởng ph, p luật, thúc sù
bình ởng về mãi mết; rằng thôi Như nước Việt Nam
cùng lụm hết sức mnh ởó quyền tự do tyn ng-ìng, tên
gọi ở-íc ởm ởm vụ phát huy ởy ởn tr^an thúc ở.

Như nước Việt Nam thúc hiện nhất qu, n chính sách
tên trạng vụ ởm ởm quyền tự do tyn ng-ìng, theo hoặc
không theo mét tên gọi nọ, quyền sinh hoạt tên gọi
bình th-êng theo ởng ph, p luật. Các tên gọi hoạt
ởng trong khu, n khác ph, p luật vụ bình ởng tr-íc ph, p
luật. Như nước Việt Nam cùng lưu quan tâm ởn lii
ých chính ởng của cùng dân cũ tyn ng-ìng, tên gọi

vụ thố hiõn th, i ®é rã rùng, dõt kho,t ®èi vúi mãi hính vi vi ph¹m ph, p luËt vồ t«n gi, o nh-: nghi^am cÊm viÖc x©m ph¹m c, c quyÒn tù do tÝn ng-ìng, t«n gi, o cña nh©n d©n, Ðp buéc c«ng d©n theo t«n gi, o hoÆc bá t«n gi, o mù hã tin theo hoÆc cũ nh÷ng ho¹t ®éng x©m h¹i ®õn nh©n phÈm, danh dù, s¸c khãe, tÝnh m¹ng, tụi s¶n cũa ng-êi theo t«n gi, o.

ChÝnh s, ch ®¹i ®oạn k¸t toun d©n t¸c cũa ViÖt Nam c¸ng gãp phÇn quan trãng trong viÖc gi¸p c, c t«n gi, o ®oạn k¸t, y^an t¸m cũng nhau sinh ho¹t t«n gi, o vụ cũng ph, t tri¸n, kh«ng cũ sù kú thÐ l¸n nhau cũng nh- Nhụ n-íc ViÖt Nam kh«ng ph©n biÖt ®èi x¸ lý do tÝn ng-ìng, t«n gi, o. Toun thố tÝn ®ã ẽ ViÖt Nam dĩ theo t«n gi, o nưo ®Òu lụ bé phÈn cũa khèi ®¹i ®oạn k¸t toun d©n t¸c. Do vËy, ®oạn k¸t tÝn ®ã theo c, c t«n gi, o kh, c nhau, ®oạn k¸t tÝn ®ã theo t«n gi, o vụ nh÷ng ng-êi kh«ng theo t«n gi, o vụ chÝnh s, ch ®¹i ®oạn k¸t toun d©n t¸c vúi m¸c ti^au d©n giụ, n-íc m¹nh, x. héi cũng b»ng, d©n cũn, v¹n minh lụ ®i¸m t--ng ®ãng ®Ó g³án bã tÝn ®ã c, c t«n gi, o vúi sù nghi¸p ph, t tri¸n cũa ®Êt n-íc. Thùc t¸, ®ãng bọ c, c t«n gi, o lu«n lu«n lụ mét bé phÈn kh«ng thố t, ch r¸i trong céng ®ãng c, c d©n t¸c ViÖt Nam, gãp phÇn tÝch cũc vụo viÖc thùc hiõn chÝnh s, ch ®¹i ®oạn k¸t toun d©n t¸c vụ cũng cũc ®æi mii ®Êt n-íc, cũng toun d©n x¸y dùng ®Êt n-íc nguy cũng phãn vinh, h¹nh ph¸c.

Nh- tr^an ®. nãi, Nhụ n-íc ViÖt Nam kh¹ng ®Þnh r»ng, quyÒn tù do theo hoÆc kh«ng theo mét tÝn ng-ìng, t«n gi, o nưo ®. ®-íc quy ®Þnh rã rùng trong h¸ th¸ng luËt ph, p ViÖt Nam vụ ®-íc ®¶m b¶o tr^an thùc t¸. Mãi cũng d©n cũ toun quyÒn lù chãn tÝn ng-ìng, t«n gi, o cũa m¸nh, c, c t«n gi, o ho¹t ®éng theo ph, p luËt, ®ãng th¸i kh«ng lụm ¶nh h-¸ng ®õn ®èi s¸ng vụ ®oạn k¸t céng ®ãng, ®õn an ninh qu¸c gia vụ tr¸t tù x. héi, ®ãng th¸i gãp phÇn tÝch cũc vụo sù an ®Þnh vụ ph, t tri¸n ®Êt n-íc.

Nhụ n-íc ViÖt Nam nhÈn th¸c s¸u s³c r»ng, tù do t«n gi, o lụ mét trong nh÷ng quyÒn quan trãng cũa con ng-êi cũn ®-íc t«n trãng vụ ®¶m b¶o. Do vËy, ®Ó viÖc thùc hiõn nguy cũng t¸t h-n quyÒn tù do t«n gi, o cũa cũng d©n vụ theo kinh nghi¸m cũa ViÖt Nam, viÖc nghi^an c¸u ®Ò ra chÝnh s, ch trong t¸ng th¸i kú vụ h¸m thi¸n h¸ th¸ng ph, p luËt lụ mét viÖc lụm th-¸ng xuy^an vụ cũn thi¸t. Do ®ã, c, c nhụ nghi^an c¸u , c, c chuy^an gia luËt ph, p vụ c- quan qu¶n lý nhụ n-íc vồ t«n gi, o

cồng nh- c,c c- quan li^an quan cÇn cã sù phèi híp chÆt chĩ, ph,t hiÖn nh÷ng ®iÓm kh«ng híp lý hay nh÷ng ®iÓm cÇn bæ sung ÓÒ xuÊt víi Quèc héi, ChÝnh phñ sa ®æi, hn thiÖn v`n b¶n ph,p luËt nh»m ®,p øng nhu cÇu sinh ho^tt t«n gi,o vµ ®¶m b¶o quyÒn tù do t«n gi,o cña ng-êi d©n theo C«ng -íc quèc t vÒ quyÒn D©n sù vµ ChÝnh trÞ.

So mi ng-êi ®-íc sinh ho^tt t«n gi,o b×nh th-êng vµ gp phÇn xy dùng mét nÒn ha b×nh bÒn v÷ng trong khu vùc vµ tr^an ph^m vi tn th gii, víi kinh nghiÖm trong nh÷ng n`m qua, nh©n dÞp nuy Sun ViÖt Nam cã mét sè ý kiÖn ÓÒ quý vÞ ®ⁱi biÓu tham kh¶o:

1. Ci trng sù ha híp gi÷a c,c t«n gi,o cng nh-gi÷a con ng-êi víi con ng-êi lµ mc ti^au quan trọng ®ng gp vµo nÒn ha b×nh lu dui vµ thÞnh v-ìng cña nh©n loⁱi. Bèi v×, ®Ët n-íc cã b×nh y^an, x· héi æn ®Þnh míi cã ®iÒu kiÖn ÓÒ ph,t triÓn kinh tế, v`n ha, x· héi vµ tr^an c- sè ® t«n gi,o míi cã ®iÒu kiÖn ÓÒ chung sèng ha b×nh vµ ph,t triÓn.

2. ChÝnh phñ c,c n-íc cÇn ®Æc biÖt quan tm gip ®i viÖc xy dùng sù ®n kt gi÷a c,c t«n gi,o vµ trong mi t«n gi,o tr^an c- sè t«n trng nh÷ng ®Æc ®iÓm ri^ang cña mi t«n gi,o, tuyÖt ®èi kh«ng xc ph^m ®Ön tÝnh thi^ang li^ang cña bËt kú t«n gi,o nµo, kh«ng phn biÖt t«n gi,o nuy víi t«n gi,o kh,c dĩ lµ t«n gi,o lín hay nh.

3. T`ng c-êng trao ®æi th«ng tin vÒ t«n gi,o gi÷a c,c quèc gia trong khu vùc, nh»m va t^o ®iÒu kiÖn ph,t huy nh÷ng gi, trÞ tèt ®Ñp cña c,c t«n gi,o, va gp phÇn hⁿ ch nh÷ng ti^au cùc ph,t sinh trong quan h gi÷a c,c t«n gi,o ¶nh h-êng ®Ön sù y^an b×nh, æn ®Þnh vµ an ninh x· héi.

4. Gi÷a c,c n-íc cÇn t«n trng truyÒn thèng v`n ha, phong tc tËp qu,n cña mi n-íc, kh«ng ,p ®Æt quan ®iÓm ri^ang cña n-íc nuy cho n-íc kh,c mµ cÇn thùc hiÖn theo c,c quy ®Þnh cña C«ng -íc vµ LuËt ph,p quèc t.

Chng t«i mong muèn tⁱi héi th¶o nuy chúng ta si cng chia si hiu biÖt vµ kinh nghiÖm ÓÒ cng nhau phËn ®Ëu v× nh÷ng gi, trÞ ®Ých thùc cña cuéc sèng vµ v× phÈm gi, cña con ng-êi, gp phÇn xy dùng mét th gii ha b×nh, an l^{ic}, lµm cho t- t-êng vµ t×nh c¶m cña nh÷ng con ng-êi nh©n ,i si ®Ön ®-íc nhiÒu n-i, ÓÒ mi ng-êi cng sèng trong t×nh th--ng y^au víi sù ha

hìp vụ c,c t«n gi,o ®-ìc ph,t trión, ho¹t ®éng theo ®óng t«n chø, môc ®Ých cña m×nh.

Chóc cho tÊt c¶ c,c t«n gi,o trªn tr,i ®Êt nuy ®-ìc æn ®Þnh vụ ph,t trión, kh«ng cßn x¶y ra xung ®ét t«n gi,o ề bÊt cø ®©u ®Ó mãi ng-êi trªn thõ gian nuy ®-ìc sèng trong hßa b×nh, h÷u nghÐ vụ h¹nh phóc.

KÝnh chóc sọc kháo quý vÐ ®¹i bióu.

Chóc héi th¶o thụn c«ng tèt ®Ñp.

C¶m -n sù chó ý cña tÊt c¶ quý vÐ./.